

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**In catenam super Matthaei evangelio editam - Cod. Aug.
pap. 5**

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Cap. XV

[urn:nbn:de:bsz:31-84684](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-84684)

ex suis in firmos egrotosq; offerunt dno
oblatis q; fimbrias vestimtoro continge
optabant sum p fidem futur. Sed ut ex
veste taca fimbrie ita ex dno nro ihu
xpo spūs scti vntus exiit q; optis data
ipis tata quoz tamē ex eod corpore ex
sistibus salutem hys qui oringe cupiūt
subministrant. **Jeromius** vel fimbria
vestimenti eius mīmū mandata intel
lige quod qui transgressus fuit mīmū vo
cabit miragno celoz ad assumptoz cor
pis p quod venimus ad iudicium dei. **Crisostomus**
Nos autē non solum fimbriā aut vestim
tu xpi habemus sed etiā corpus eius
ut comedamus. Si ergo qui fimbriam
vestimenti eius tetigerit tantū accepit
vitutem multo magis qui totū ipm
sumunt. **Capitulum quidecimum**

Vnt accesserūt ad
eum. **Palamius** ho
mines genefareti
et mīmū docti ce
dunt. Sed qui sapi
entes **vident** vi
dent iuxta illud

abstandisti h; a sapientib; et prude
tib; et revelasti ea puilis. **Vn** dicit
Tunc accesserūt ad eū ab iudimo sarbe
et phisei. **Augustinus de concilio euāg.** Ita
autem consertit civita maritima sue
ordmem d. Tunc accesserūt ad eū ut
quid ipse transiit iudicat vob; etiā q;
sequentiū ordo fuit. **Crisostomus** ppter
h; aut evanta hic tpus designat
ut ostendat ineffabilem illorū nequiciā
nulli cedente. Tunc em venerūt q;
phima signa apatus q; in firmos ex
tactu fimbrie amant. Quia aut ab iudi
mo venisset dicitur sarbe et phisei. Sic
du e q; p omē tribus erant dispersi
Sed qui i metropoli habitabant peio
regalis erant velud ampliori fructes
honore et maiore supbia possidentes.
Remigius Duabus autē de causis re
phendit et quia hab iudimo evant
i a loco sctō descendebant et quia se

morez pti et legis doctores erant
et non ad discendum sed ad reprehendum
dñm venant subdit em. Dientes qre
discipuli transgredunt tradicoes semoz.
Jeromius mira scribitur phiseoz q; stulti
dei filiu arguunt quare tradicoes homi
et pcepta nō sunt. **Crisostomus** vide autē
qualiter et a sua mrogatōe capuit. Nō
em dicit quare transgredunt legem
moysi. sed tradicoes semoz. Unde mā
festū est q; multa nova inducebant
sacerdotes quib; moyses dixit. Non
ad iudicis ad iudicium quod ego ppono vob;
hadie et nō aufertis ab eo. et qn optebit
eos ab obfucolibus liberat tū ampli
oribus obfucolibus alligauerūt. ti
mentes ne aliquis eoz pncipatū au
ferret et tribuliores ee volentes q;
et ipi tēnt legis latores. **Remigius**
Que aut sunt tradicoes manifestat mā
nus tū aut. phisei aut et omēs iudei n
crebro lauent manus suas nō manducāt
panem. Unde et hic discipulos reprehendit
dientes. Non em lauant manus suas
tū panē manducāt. **Beda super mat.**
Verba em pphetarū carnaliter accipie
tes q; dicitur erat lauant et mudi esto
ta de corpe plid lauando suabat et iō
statuerant nō m; loz mamb; mandu
candū ee. **Jeromius** q; manus aut. v opa
nō corpis sed aie lauanda s; ut fiat i
illus vbi dicitur dei. **Crisostomus** pdeo aut discipuli
nō loz mamb; manducabat. q; iam
supflua deprecabant ea plid que sūt
necessaria attendentes et nec laudi et
nec pō laudi p lege hntes sed ut con
tingebat alterutq; facientes. Qui em
et apm nēcū aliud q; tempnebat qualic
circa hac stidū hnt. **Remigius** vel
rephendebant phisei discipulos dñm nō
deista lauatōe q; consuetō moze q; graus
et nō iō tribus agit sed de illa super
flua que dei supfluous tradicoe sem
oz fuerat. **Crisostomus** xpus aut
nō excusavit sed confestim vocavit
demū q; em qui magna peccat q;
parvus pitis aliorū sollicitū ee nō q;

Unde sequitur. Ipse autem respondens ait illis
 Quare et uos transgredimini mandatum
 dei propter traditionem ueram. Non autem dicit
 quod hi faciunt transgredietes. ut non det
 eis occasionem calumpnie. nec hi contumpat quod
 ab apostolis factum est. Ne approbet eorum tra-
 ditiones. Neque rursus accusat seniores
 quia sicut in iuratore cu repulissent
 Sed increpat eos quia adueniant
 tangens etiam seniores qui tale traditio-
 statuerant dicens **Jeronymus** Sed uos
 propter traditionem hominum precepta dei negli-
 gatis quare discipulos meos arguendos
 creditis quod seniores iussa perpenderit ut
 dei sita custodiant. Nam deus dixit
 honora patrem et matrem in scripturis
 non tamen in salutaribus et officiis defen-
 dis quantum in elemosinis ac muneribus ob-
 loque sentit honora inquit apostolus vidu-
 as que uere condue sunt hic enim hono-
 domi intelligit. Proceperat ergo dominus
 imbecillitates uel etates uel peccatas
 penitus considerans. ut filii honoraret
 et uita natus in scripturis penitus suos
Crusius Voluit autem matrem quod penitus
 ualde honorandi pro hoc quod aduenit
 et penitus et penitus. Sed dominus hunc penitus
 pro matrem quod honorantibus recipit
 sed et longum super traditio. posuit quod
 tribulus est salus penitus. ut et ipos stu-
 perfacit et alias attrahit. Unde addit
 Et si maledixit patri uel matri morte
 moriat. In quo demerit morte dig-
 nos esse. Si enim qui uerbo de honorat pe-
 nitentia morte penitus. multo magis uos
 qui ope et non solum de honorat penitus
 sed et alias hoc docetis. Qui ergo nec
 uidere debet qualiter meos discipulos
 manifestat. Quis autem mandatum dei trans-
 grediant manifestat ad subdit. Vos
 autem dicitis. Quia dicitur patri uel
 matri minus quod dicitur est come tibi pater
Jeronymus Promissam enim prudentissimum
 dei legem uolentes scribere pharisaei quod
 subterfuge ut impietatem sub nomine precepti
 inducent. dicitur enim pessimos filios ut
 sequis ea quod penitus offerenda sunt deo

uolunt uolunt qui uerus est pro oblatio
 dominus proponat penitus mimbibus **Glosa** uel
 sit sensus. Si ego offero deo murgi et t-
 pderit et ideo non debes simere saluet res
 meas in tuos usus. sed pati ut deo offerat
Jeronymus uel certe ipi penitus que deo
 consecrata cernebat ne sacrilegij tamen
 in current decimantes egestate ofiac
 bant atque ita fiebat ut oblatio liberorum
 sub arce templi et dei in lucra cedat sa-
 cerdotibus **Glosa**. ut sit sensus. Quia
 in quibus uisum o uolentes dicit. i. dicit
 parit uel dicit patri uel matri. Quod pro minus
 quod est deo come ita deuotum pderit
 tibi aduado. quod d. Non debes simere
 ne sis reus sacrilegij. uel pro legi pro
 defectu hoc modo. Quia dicitur patri uel
 matri. subaudi faciet dei mandatum uel
 complebit legem uel est dignus uita
 eterna **Jeronymus** pro autem et hunc bro
 uiter hunc sensum Compellitis inquit filios
 ut dicant penitus suis. Quia dicitur
 oblatio cum deo in tuos quod primo
 abas tibi quod pderit o pro et matri quod d. non
Glosa Et si propter istas persuasiones
 audacie uere ille uicinis non honorifica-
 bit patrem et matrem. Unde sequitur. Et
 non honorificabit patrem et matrem quod d.
 Vos filii ista pessima suastis. et pro
 hoc filius postea patrem et matrem non
 honorificabit. Et ita mandatum dei non su-
 stentandis penitus factis uerum pro
 traditioni ueram saluet audacie uere.
 seruientes **Augustinus** contra aduersum legem
 et pharisaeos. Evident autem hic christus
 ostendit et illud dei esse legem quam here-
 ticus blasphematur et uideos hunc suas
 traditiones alibus pharisaeis et legiti-
 mis alienas quas apostolus appellat phari-
 sas fabulas et amicos **Augustinus** contra
 faustum. Quia etiam hic nos dominus do-
 cet et uideos ad deo suo se non autere
 et eius mandata non tamen se non in feri-
 gere. Unde etiam illos a quibus in ferigent
 arguere et non nisi. uel aliter. **Augustinus**
 quod dicitur come quod tibi pater et non
 nisi pro mosen ista mandasse.

Augustus de sermibus xviii Vel alius qui
mud quoddam exome ~~in~~ quod tibi pdeit
i. minus quod offero causa mei ad te iam
ptinebit. Quibus vbi signant filij ia
sibi no nec ee pentid p se oblatom q ad
eam etatem puenisset ut possent id
ipi offerre p se. In hac ergo consuetas
ut possent pentibus suis hoc dice cu h
dixissent negabant phisei eos esse
si pentibus no prestarent honorem.
Ypocrite bn pphetauit de vobis psa. i.
Crisp arduat dno q phisei no erat
dignu accusare transgredientes mandatu
semoru cu legem dei destruent. Nurus
aut mat hac ipm et a ppheta. Vnde
dicit ypocrite bn pphetauit de vobis
ysaas dicens ppheta hic labijs me hono
rat. cor aut eoz longe e ame. **Remi
gus** ypocrita dicit simulator. q aliud
opere simulat aliud corde gestat. Ipsi
ergo bn ypocrite dicit qui sub honore
dei treua luera sibi accumulare cupiebat.
Ysaias pudit aut ysaias similitudo
iudeoz quod indolo pugnarent con
eio et id dicit ex ppsana dm. ppheta
hic labijs me honorat. **Remigius**
iudeoz namq ppheta labijs et ore deo
appropinquare et honorare cu videbat
quia omis dei cultu se hie glabat. sed
corde longe recessit quia visis signis
atq immaculis. nec divinitate eius cogi
tere nec cu suscipere voluit. **Ysaias**
Ite labijs eto honorabant q dicebat
aygi stimo quia verax es sed cor eoz
longe ab eo fuit q miseru mpidatores
ut eu capent in sermoe. **Glosa** vel con
mendando extiorum mideru cu honora
bant sed du melior q vera e carebat
cor eoz longe erat adeo. et illic talis
honor in utilis erat. Vnde sequit. Si
ne causa aut colut me dacentes doc
trinas et mandata homi. **Ysaias**
No em helimit mercedem tu veris
culeculus dacentes doctrina et mandata
homi qtempit pceptis dms. **Crisp**
Agmta ergo accusaco phiseoz a testoro

phete et illis no emendatis ia eis no
loquit sed turbis. Vnde dicit. Et quocumq
ad se turbas dicit eis Audite et intelligi
te. Quia turbis dagna extelsim et ml
ta phia pleni ppheta erat no simplr
h emittiat. sed susceptibilem facit ser
monem. Pmo quidem ex honore et pllu
ritudine exhibita circa turbas quod dicit
evangelista dicit. Et duosans ad se tur
bas. Deinde etia susceptibilem facit
sermone extempore. quia post mtrius
supratos post victoriam contra phiseos
hitam. hic legem pphete ut facilius susci
piatur et no plid simpliat turbis adiu
cauit sed etia attentiores facit m h q
dicit Audite et intelligite. i. attendite
et exgami mente ad h audientid no
aut dicit eis Nichil e estoz obfucato
nec q moyses male i uiderat sed per
modu admonitiois et conslij arez ipoz
natura testimoniu accipies ait Non q
mtrat mos comqunat homines sed q
predit eoz ore hac comqunat homine.
Ysaias hie quicat. **Jeromus** vbi qui
cat ppe scripturas est. et ppo pphete no
terit ppheta aut iudeoz ptem dei sece
ractans quos ribos vocat quibz vtr
homines vbi gra Sullia carne. astram.
leporos. et istius mo aiencia q amgula
non findit. nec rummat nec suo msa
m pistibus sint. Vnde et matthz aplos
scriptu e. Qd deus significavit tu ne hie
dixit. Comie ergo quod etis homibus
patet et q no depte dei p mudo ap
pellat. **Aug** con faustii Testamto
aut veti no e qia ista sma qua dno
dicit. Non quod mtrat mos comqunat
ut. Et qua aplos dicit. edma mudo
mudis et omis creatu dei bona e. Si
pnt h aplm de ipis dixisse naturu
telligant manichei qllas aut hie ppter
quasda pfiguracoes tempi congruentes
ata lia queda no natura sed signe imuda
dixisse. Itaq ubi gra Si de porco et
agne requirat. vtruz na mudo est
quia omis creatu dei bona est. Quada

et illa plantatio de qua ap⁹ ait Ego pla-
tavi apollo rogavit Sed pluit quicquid
ex eo quod dicitur Deus misericorditer dedit
Dicit etripe dei agricultura dei edificatio
estis Et alibi. Cooperatorum dei sumus Si
ergo cooperatorum et plantante paulo et ri-
gante apollo. deus cum plantatoribus suis
plantat et rigat abuenit aut hoc loco
qui diuisas nas introducit dicentes Si
plantatio qua non plantauit per eradicabitur
ergo quod ille plantauit non per eradicabitur
Sed audiant illud jeremie. Ego vos plantavi
quomodo uero quomodo uero quomodo uero
et a maiestate contra aliene plantauit qui-
dem deus et nemo per eradicabit plantatio-
nem eius Sed quoniam ista plantatio in uoluntate
proprie arbitrii est nullus alius ad eradicandam
potest in ipa tribuit assensum **Glossa** ut
plantatio doctorum legis signat cum scri-
pturis suis qui proprie non habent fundamentum
Quare autem per eradicandi Subdit Si
inter illos ceteri sunt duces ceterorum **Fabianus**
Ceteri quidem sunt luce mandatorum dei
peruati et sunt duces ceterorum quia alios
et proprie erant erant et in erro-
rem mittentes Unde subdit. Seruus autem
si cetero ducatur perit ambo in foueam
cadunt **Jeromius** hoc etiam est quod ap-
peterat hereticam hanc per perimam et
altam correctionem deuita scientia quod per
per hanc ceteros in hanc scientia et saluato
perit doctores pessimos dimittendas
arbitrio suo scientia eos difficile adan-
tatem posse trahi (Videns autem petrus
et **Emigius** Consequatur dominus pabolice
loqui et ideo petrus cum audisset quod
mitrat in os non conuenit hanc hanc
putauit illa pabolice locutio fuisse et
is interrogauit ut subdit (Videns autem
petrus dixit ei Edisse nobis pabolice
ista) Et quia ex persona ceterorum hoc dixit
erat idcirco simul et daly adno re-
hensus est Unde sequitur At ille dixit
Adhuc uos sine intellectu estis. **Je-
romius** Corripit autem adno quare
pabolice dicitur putet quod per proprie
locutus est Ex quo aduertimus uiciosum

et auditorem qui autem obstrua mente
aut manifeste dicta obstrua uelint intelli-
gere **Crispianus** vel ideo dominus incepit cum quod
non erat ex necessitudine quod dicitur sed
ex standalo quod scandalizatus est Turbe
enim non intellexerant quod dicitur erat dis-
cipuli aut scandalizati fuerant Unde quod
proprie quod per proprie interrogare uole-
bant sed quia audierant cum magna di-
centem omnes plantatio et resperit fuit
Sed petrus qui ubique feruens erat nec
ita silet que dominus incepit et incepit
tam addit d. Non intelligitis quod
omne quod in os intreat in uentre vadit
et in secessum emittit **Jeromius** Sed
hanc sententiam quiddam calumpniant quod dominus
proprie disputatoris ignarus putat omnes
ribos in uentre ire et in secessum digi-
tum sicut in fuisse esse per artus et uenas
at medullas neruosque fundant Sed
igitur quod tenuis humor et liques est
cum motu et artibus coacta fuit et di-
gesta per occultos meatus corporis quos gra-
ti poros uocant ad inferiora dilabitur
et in secessum vadit **Augustinus de ueritate
lignorum**. Alimenta carnis corrupta et amit-
tentia forma sua in membris fabricam
migrant et corrupta reseruit et alia
forma per uicentiam transuata et per
uicalem motu diuidiam quodammodo ut
exeris in structura huius pulchri uisibilis
et apta sunt assumunt non apta uo-
per congruos meatus abiciant quare
aliud feculentissimum reddit tunc ad alias
formas assumendas Aliud per totum corpus
exalat aliud totus uisus latentos
neruos accipit et in secessum inplem **Cr-
ispianus** Cum autem dominus hoc dicit adhuc dixit
sicut uidetur ueritatem et firmitate videtur
dicit enim quoniam abos non manet sed egre-
ditur quous et si manet non facit timidum
Sed non dum hoc audire potant propter
hoc autem et moyses tunc tempus dicit et
in mundos quare abos in uentre manet in
uentre enim inbet lauari et mundum et quod

quoque discipulos suos et quod factum
 est loquitur. Unde dicit **ihus** aut quo
 ratis discipulis suis dixit in seor turbe
 hoc aut facit ut magis exemplum tri-
 buat cu innoibis atq; discipulis quicadi
 consilia uel ex confabulacoe intelligant
 signi magnitudinem. **Criso** Turbe em
 cu ad sanacione uenissent no audebant
 pete panes. Unde ipe amator homi a
 omi curam gerens etia no petentibus
 dat ppter quod dicit aufercor turbe.
 Ne aut dicat qm uenientes uaticat
 portauit dicit. Quia triduo iam pse-
 lerant moeu et no hnt quod mandu-
 cent. Et si em qm uenerat abas huc
 rme tame qsumpti iam erant. et p
 hoc no in pma et scda die h' fecit
 sed in tertia. qm iam erant omnia qsump-
 ta ut pns ipi in nritate constituti ad
 ampliori dehdio suspenderent quod fiebt
 onstrat aut et q' de longe ueniant
 et nihil eis reliqui fiat. Unde m h'
 p dicit Admittite eos ieiunos nolo
 ne deficiant uia. Cum aut nolit
 eos ieiunos dimitte no tame no stati
 signi facit ut ex hac interrogacione
 et responsione attentiores discipulos
 faciat et fidem sua audant dicens fac
 panes. Et quis opus pma fecit ut
 miraculi pns facti recordarentur quia fe-
 rit eos in mntos et pti p' cophmos
 adhuc tamen m p'fuis dispositi erant
 quod patet p hoc quod sequit. Et dicit
 ei discipuli Unde ergo nobis in deserto
 panes tantas ut saturemus turba tan-
 tam. Ipi quide in firma cogitacoe ho-
 dixerunt. p h' tame miraculo futu-
 ri in suspicacoe suspicabile facientes. Ne
 aliquis em suspicaret q' ab aliquo p'm
 quo castello accepti sint tibi p' h' mi-
 raculo istud in solitudine fit. multo
 a castellis distante. Ipe aut opus ut
 discipuloy erigat mte eos mrogat
 ut opmo mterrogacoe eos qmemoret
 corp' pns sint facta. Unde sequit. Et
 ait illis ihus Quot panes hctis at
 illi dixerunt illi septem et paucos pis-
 cipulos. Non aut addit Sed quid

sint inter tantos sicut antea dixerant
 Jam em paulati p'fecerant licet no totu
 no apprehenderint. admiracoe aut apti uen-
 tatis amore. qualiter ipi stridentes. non
 occultant suos etia magnus defectus
 Non em e qntalibet accusacio parci an-
 tali signo facto confesti obliuisti. Admiracoe
 aut et aliaz sapias corp. qualiter uentis
 supabat no multo mense tunc facientes
 in heremo em existentes et p tres dies
 ibi morantes solu vij panes hic hebant
 Alia no simile p'curbus fecit. Item re-
 ambe eos fecit in tra et in manib; dis-
 cipuloy crecto panes. Unde sequit. Et
 precepit turbe ut distribent sup terram
 Et accipite septem panes et pisces
 gras agens fregit et dedit discipulis
 suis et discipuli dederunt ipso et com-
 derunt omes et saturati p. **Jeromius**
 De hoc aut iam supra diximus et ead'
 repetere otiosi est. tantu in hys q' dis-
 crepent i morem. **Criso** simi autem
 utriusq; miraculi no simile e. Sequit
 em Et quod supfuit de fragmentis
 tulerunt septem sportas plenas erant
 aut qui manducauunt quatuor milia
 homi extra puulos mtes. Quare aut
 minores sunt relique in h' miraculo
 q' in pmo et si non tot fuerint qui
 comederunt aut q' h' e qm sporte co-
 phims maiores erant. aut q' ut co-
 diuerstare remomorent et illis et
 huius miraculi et p' h' h' tunc fecit quide
 cophmos reliquas mo equales discipulis
 Nunc aut sportas pambus equales. **Pa-
 migius** In hac aut euanca ledone co-
 sideranda e m xpo opaco diuinitatis
 et hmanitatis per hoc em q' turbis im-
 p'et andit p' h' h' fragilitatis af-
 fectione h're. In eo uo q' panes mul-
 tiplicauit et turbas pasce andit di-
 mitatis opaco. Destruit ergo hic erro
 Guitacoe qui m xpo dicebat vna na-
 tura. **Aug** de concar. euan. Dicit
 no abre e ad moue in h' miraculo q'
 si aliquis euan h' dixerit. qui de

